

vele szemben tartózkodó férfi papírizűnek tűnik fel. A Vjerecskájáról szóló későbbi részek is ilyenek. A halálisan szerelmes nő nehezen szokik meg attól, aki számára a legkedvesebb. Ezek azonban csak apróbb elírások s az olvasó előtt, mint nem mindennapi esetek, talán annál érdekesebbek lehetnek.

Osváth Tibor stílusa könnyed, élvezetes. Könyve számottevő része annak a nemzeti emléknek, melyet a magyar hadifogylok szenvedésének emelget az újabb magyar irodalom.

Csanádi Balogh István.

Sas és pillangó és egyéb állatmesék. (*Mauks Ernő* mesés kötete. A szerző kiadása.) Rövid másfél vagy két év alatt a második meséskönyvét bocsátja közre a szerző. Már első kötetében: a *Fogoly oroszlánok és egyéb állatmesék*-ben is sok a mesemondó készség, ötletesség s általában a komoly irodalmi érték. Ezek az írói erényei még szinte fokozottabb mértékben jellemzik új kötetét: a *Sas és pillangó* meséit.

Mauks valóságos művésze az állatmeseírásnak. Témáival legszívesebben a étert való harc eszmekörében szeret forogni, az elnyomók és elnyomottak örök ellentéte izgatja s ezekből az ütköző erőkből meríti legmaradandóbb hatású ihletéseit. Trianon külön lapot kap ezekben a színes elgondolásokban. (Mesteri ebben a nemben *A foxi és a kuvaszok* c. mese.) Csak úgy zúgnak e vonatkozású dolgaiban a Clémenteau, Tardieu, Benes, Titulescu-féle társaságnak szánt élesen sebző paritytyakövei. A nagy paktumszerzők: Kellog és társai sem kerülnek el végzetüket. (Érről szól a *Dúvadak egyezsége*.) Semmi emberi gazság nem rejtőzhetik el úgy, hogy ez a szemes író rajta ne üssön.

Vannak aztán másfajta meséi is: elégikus elborongások, amelyeket hol a történelemelőtti időkben helyez el

(*A nehézfejű dinosaurus*), hol a még meg sem született jövő számláját terheli meg velük. (*Az utolsó elefánt*.)

A boncolgató kritikának igazán kevés dolga akad ezzel az eleven képzelő erővel szemben, amelynek elhithető ereje sem kisebb. Emellett nagy formakészség, a tárgyhoz illő valódi, hamisítatlan mesehang. (Ezt igazán csak ritkán véti el Mauks. Két-három zökkenést tudnánk mindössze említeni, így a különben jó *Kakasviadal*-ban a bevezető részt, ahol a nagyképztségű író a kakasviadatok barbár sportjának lélektani alapjait kutatja.)

A kötet átlagos előkelő színvonalával mellett is külön kell rámutatnunk az író: kutya- és vágómarhatörténeteire. (*A két kóbor kutya. A vágóhid felé. Kutyák egymás közt*.) Aztán ki kell emelnünk különösen három mesét: *A boát és a gazellát, A mélytengeri halakat és A farkas és a varjút*. Ezek a legmélyebb és legértetesebb darabjai a könyvnek. Különösen *A farkas és a varjú* megragadó színei komorságával; az esti ködbe vesző hegyoldal, elhagyott csatatér, frissen kaszált rendjei elesett katonáknak, fojtó vérgőz, előre sompolyodó ragadozók — a hősi halál vámszedői. Gyilkos szatíra csillan meg a kötet befejező darabjában: *Az újénekű madarakban*, amely a dekadens művészeti irányok nagyhangú apostolain vág végig a gúny szöges ostorával.

A könyv általán igazi irodalmi érték. Mauksot a kötete alapján a magyar meseírás legjobbjai közé kell sorozni.

Emődy László.

Földi Mihály: Kádár Anna lelke. (Regény. Franklin-Társulat.) Előző munkáinak kiábrándító hatása ellenére is érdeklődéssel és nagy figyelemmel olvastuk el Földi Mihály új regényét, mert a budapesti Pen Club bíráló bizottsága tudvalevően arra méltatta, hogy, mint a legutóbbi két esztendő regénytermésének legjobbjá,